МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«МЕНЕДЖМЕНТ»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

за спеціальністю 073 «Менеджмент»

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Харківського національного
автомобільно-дорожнього університету
Голова вченої ради
_____ ТуренкоА.М.
(протокол № від «4» 04 2018 р.)

Освітня програма вводиться в дію з р.
Ректор _____ ТуренкоА.М.
(наказ № від «10» 05 2018 р.)

Харків, 2018 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено групою забезпечення у складі:

Криворучко Оксана Миколаївна – керівник групи, докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри менеджменту;

Шинкаренко Володимир Григорович – член групи, докт. екон. наук, професор кафедри менеджменту;

Федотова Ірина Володимирівна - член групи, канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту.

Склад групи забезпечення освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальністю 073 «Менеджмент» затверджено наказом ХНАДУ № 65 від 10.05.18р.

Залучені зовнішні стейкхолдери:

Дикань Володимир Леонідович, докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Українського державного університету залізничного транспорту;

Сотниченко Людмила Леонідівна, докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Одеської державної академії морського транспорту;

Залучені внутрішні стейкхолдери:

Овчаренко Анастасія, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»;

Ковальова Оксана Павлівна, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент».

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 073«Менеджмент» за ОПП «Менеджмент»

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківський національний автомобільно-дорожній університет, факультет управління та бізнесу, кафедра менеджменту
Ступень вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: доктор філософії Освітня кваліфікація: доктор філософії зі спеціальності «Менеджмент» Кваліфікація в дипломі: доктор філософії зі спеціальності «Менеджмент» (Philosophy Doctor degree in Management)
Офіційна назва освітньої програми	Менеджмент
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом PhD, 60 кредитів ECTS, термін освітньої складової 2 роки і наукової складової 1 рік 10 місяців (загальний термін навчання – 3 роки 10 місяців)
Наявність акредитації	-
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня магістра або рівня спеціаліста (в т.ч. – за іншою спеціальністю)
Мова(и) викладання	Українська мова
Терміни дії освітньої програми	Діє до 30.09.2023
Інтернет адреса постійного розміщення освітньої програми	www.khadi.kharkov.ua
2. Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих науковців і науково-педагогічних кадрів у галузі управління та адміністрування шляхом здійснення наукових досліджень і отримання нових та/або практично спрямованих результатів, а також підготовки до захисту дисертацій.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальність 073 «Менеджмент»
Орієнтація освітньої програми	*Об'єктами вивчення* є науково-методичний базис управління організаціями та їх об'єднаннями за не-

	визначеності умов і вимог. *Цілі навчання*: набуття знань і умінь у сфері менеджменту, що дозволяють розв'язувати комплексні проблеми з управління організаціями та їх об'єднаннями на засадах глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. *Теоретичний зміст предметної області*: передові концептуальні та методологічні знання науково-дослідного та професійного характеру в сфері менеджменту *Методи, методики, технології та інструменти*: критичний аналіз, оцінка і синтез нових та складних ідей у сфері менеджменту; економіко-математичні методи та інформаційні технології наукових досліджень в сфері менеджменту.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Повна вища освіта зі спеціальності 073 «Менеджмент» та споріднених спеціальностей
Особливості та відмінності	Програма орієнтована на проведення досліджень з актуальних проблем менеджменту соціально-економічного розвитку просторових систем та суб'єктів бізнес-середовища, логістичних систем.
4. Придатність випускників освітньої програми до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Науково-педагогічна діяльність у закладах освіти, науково-дослідних установах; управління підприємствами. Посади в дослідницьких групах в університетах та наукових лабораторіях. Відповідні робочі місця у наукових інституціях (наукові дослідження та управління), у промисловості та комерції. Самостійне працевлаштування. ***Посади згідно класифікатора професій України***. Асистент (2310.2), доцент (2310.1), професор (2310.1), директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми) (1312), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і т. ін.) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і т. ін.) (1210.1), директор курсів підвищення кваліфікації (1210.1), директор науково-дослідного інституту (1210.1), 7 директор центру підвищення кваліфікації

	(1229.4), директор лабораторії (1210.1), завідувач (начальник) відділу науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2), завідувач відділення у коледжі (1229.4), завідувач господарства (1221.2), завідувач лабораторії(науково-дослідної, підготовки виробництва) (1229.7), молодший науковий співробітник (2213.1), науковий співробітник (2213.1), керівні працівники апарату центральних органів державної влади (1229.1), керівники підприємств, установ та організацій (1210.1), менеджери (управителі) з питань комерційної діяльності та управління (1475.4), менеджери (управителі) з підбору, забезпечення та використання персоналу (1477.1). Місце працевлаштування. Міністерство освіти і науки України; Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України; вищі навчальні заходи, коледжі, технікуми (де здійснюється підготовка фахівців з управління та адміністрування, економіки); науково-дослідні інститути (станції, лабораторії); приватні, комунальні та державні підприємства.
Подальше навчання	Навчання впродовж життя для вдосконалення в науковій та інших діяльностях Можлива подальша підготовка на докторському рівні.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Тісне наукове керівництво, підтримка наукового керівника, підтримка та консультування з боку інших колег із наукової групи, включаючи постдокторів, більш досвідчених аспірантів та технічних працівників. Лекційні курси, семінари, консультації, самопідготовка, проектна робота та індивідуальні консультації.
Оцінювання	Письмові екзамени (проблемні та наукові задачі), семінари й наукові звіти із оцінюванням досягнутого, захист дисертаційної роботи за участі науковців із інших університетів та усне екзаменування.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду. ЗК2. Здатність до критичного мислення та генерування но-

	вих складних ідей, аналізу та синтезу цілісних знань. ЗК3. Здатність до організації та проведення оригінальних наукових досліджень. ЗК4. Здатність спілкуватись з науковою спільнотою з метою презентації результатів наукових досліджень та їх оприлюднення державною, англійською та/або іншою іноземною мовою. ЗК5. Здатність до науково-педагогічної діяльності у галузі управління та адміністрування. ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	ФК1. Здатність до пошуку, обробки та аналізу та узагальнення інформації для проведення самостійних наукових досліджень у сфері менеджменту та адміністрування. ФК2. Здатність обґрунтовано обирати та використовувати методи та інструменти наукових досліджень у сфері менеджменту. ФК3. Здобуття глибинних знань з менеджменту, зокрема розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань, критичного аналізу основних концепцій, оволодіння науковою термінологією. ФК4. Набуття універсальних навичок дослідника у сфері менеджменту, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, управління науковими проєктами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності. ФК5. Здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з менеджменту. ФК6. Здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту. ФК7. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях. ФК8. Здатність розробляти і впроваджувати інноваційні проекти на різних рівнях управління та адміністрування.

	здатність керувати організаціями, підрозділами, групами (командами) співробітників, проектами і мережами; ФК9. Здатність розробляти навчальні програми і методичне забезпечення управлінських дисциплін, а також застосувати сучасні методи і методики в процесі їх викладання; ФК 10. Здатність забезпечувати ефективний трансфер знань і технологій.
7. Програмні результати навчання	
	ПРН1. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту. ПРН2. Організовувати та проводити оригінальні наукові дослідження у сфері менеджменту на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання для розв'язання актуальних проблем теорії та практики. ПРН3. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших. ПРН4. Вміти проводити реферування та анотування іноземною мовою текстів професійної тематики. Самостійне написання наукових статей іноземною мовою з побудовою граматичних конструкцій стандартної іноземної мови. ПРН5. Застосовувати науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність навчального процесу. ПРН6. Демонструвати навички наукової комунікації, міжнародного співробітництва, представляти широкій науковій спільноті та громадськості у сфері менеджменту державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі. ПРН7. Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту.

	ПРН8. Демонструвати навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі. ПРН9. Обирати та використовувати загально-наукові та спеціальні методи наукових досліджень у галузі менеджменту. ПРН10. Здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту. ПРН11. Діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження. ПРН12. Розробляти стратегічні документи розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях. ПРН13. Ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти у сфері менеджменту, управляти ними та здійснювати пошук партнерів для їх реалізації.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічний персонал відповідає вимогам чинного законодавства України. У викладанні навчальних дисциплін нормативної частини змісту навчання беруть участь доктори наук, професори, кандидати наук, доценти, фахівці даної галузі знань, які мають певний стаж практичної, наукової та педагогічної роботи.
Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійні лекційні аудиторії, комп'ютерні класи із підключенням до мережі інтернет, вільне підключення до мережі інтернет із власних пристроїв за допомогою Wi-Fi.
Інформаційно-методичне забезпечення	Забезпечення підручниками, навчальними посібниками, довідковою, періодичною та іншою навчальною літературою у бібліотеці, наявність методичних розробок викладачів у бібліотеці та у файловому архіві ХНАДУ. Використання дистанційних матеріалів курсів та курсів-ресурсів, створених за допомогою системи Moodle із сайту дистанційного навчання ХНАДУ (dl.khadi.kharkov.ua)
9. Академічна мобільність	
Національна	На основі двосторонніх договорів між Харківським націо-

кредитна мобільність	нальним автомобільно-дорожнім університетом та університетами України економічного спрямування
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Харківським національним автомобільно-дорожнім університетом та іноземними навчальними закладами-партнерами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе після отримання освітнього рівня магістр та за наявності засвідчення про знання української мови (або російської для груп із цією мовою навчання).

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кіль-кість креди-тів	Форма підсумково-го контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
1.1. Цикл загальної підготовки			
1.1.1Дисциплінигуманітарної і соціально-економічної підготовки			
ОК1	Іноземна мова наукового спілкування	7	залік, іспит
ОК2	Історія і філософія техніки і технологіі	4	залік
ОК3	Педагогіка та психологія вищої освіти	3	залік
1.2. Дисципліни природничо-наукової (фундаментальної)підготовки			
ОК4	Фундаментальна та прикладна математична підготовка	8	залік, іспит
1.2. Цикл професійної підготовки			
ОК5	Теорія і методологія менеджменту	4	іспит
ОК6	Науково-педагогічна практика	3	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		**29**	
Вибіркові компоненти ОП			
2.1. Цикл професійної підготовки			
ВК1	Вибіркова дисципліна з переліку дисциплін вільного вибору аспіранта	4	залік
ВК2	Вибіркова дисципліна з переліку дисциплін вільного вибору аспіранта	4	залік
ВК3	Вибіркова дисципліна з переліку дисциплін вільного вибору аспіранта	4	залік
Загальний обсяг вибіркових компонент		**12**	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		**41**	

Примітка. ***Перелік дисциплін вільного вибору аспіранта***

Методи дослідження в економіці і менеджменті
Управління міжорганізаційними взаємовідносинами
Управління конкурентоспроможністю
Управління знаннями
Управління результативністю
Маркетингове забезпечення модернізації економіки
Креативний менеджмент

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

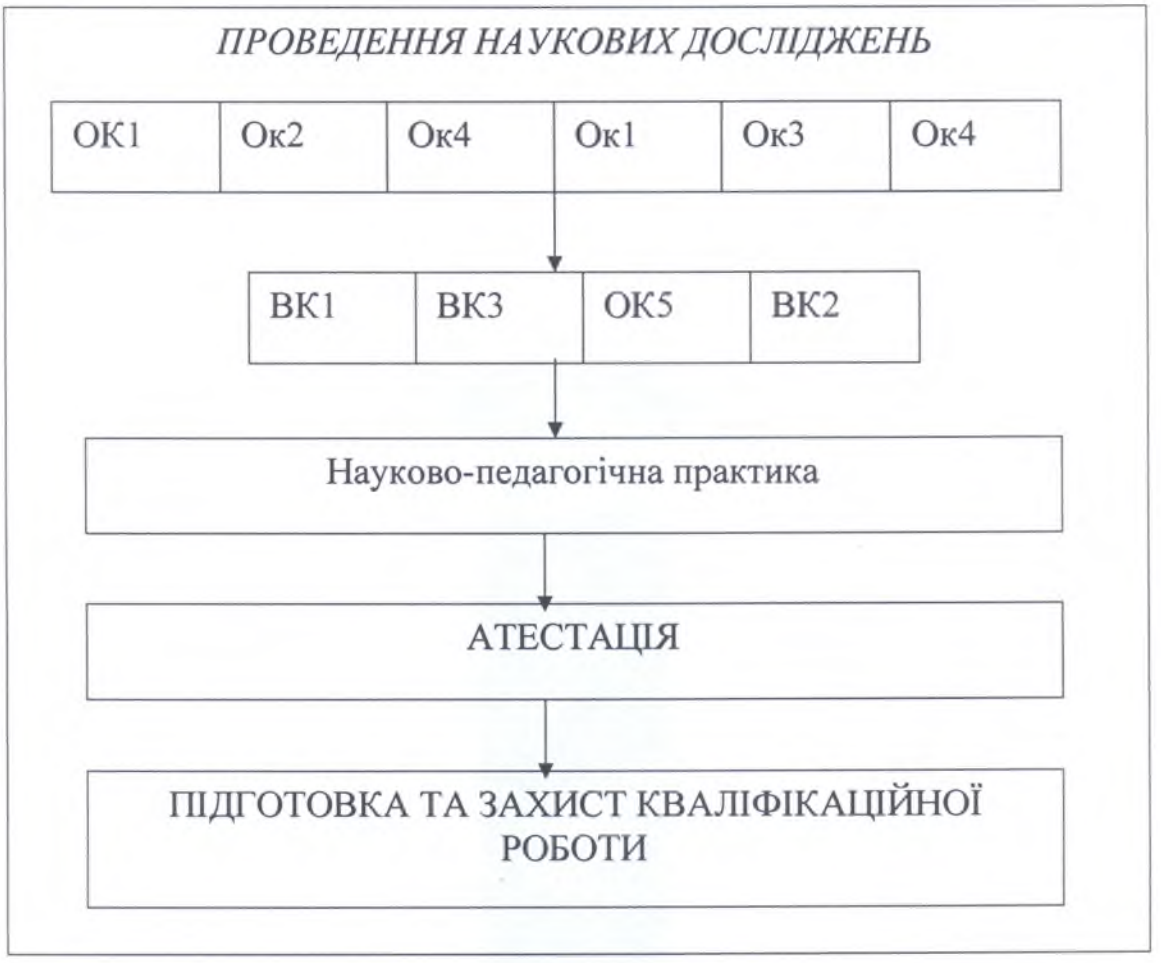

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь голова та члени ради, а також за бажанням присутні на засіданні. Під час захисту відповідно до законодавства радою забезпечується аудіофіксація (запис фонограми) та відеофіксація. Запис (звукозапис, відеозапис) такого засідання ради оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти (наукової установи) не пізніше наступного робочого дня з дати проведення засідання та зберігається на відповідному веб-сайті не менше трьох місяців з дати набрання чинності наказу Університету про видачу здобувачеві диплома доктора філософії. Попередня експертиза дисертації проводиться у закладі вищої освіти, де здійснювалася підготовка здобувача. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану, що підтверджується академічною довідкою про виконання освітньо-наукової програми.

Дисертація, за результатами захисту якої радою прийнято рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії, може бути подана до захисту повторно після доопрацювання не раніше ніж через один рік з дня прийняття такого рішення. На рішення ради про відмову у присудженні ступеня доктора філософії здобувач може подати протягом двох місяців з дня захисту дисертації апеляцію до закладу вищої освіти, в якому утворена рада, або до МОН.».

Вимоги до кваліфікаційної роботи

Дисертація подається у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, виконується здобувачем особисто, повинна містити наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчити про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту.

Вимоги щодо оформлення дисертації встановлюються МОН. Обсяг основного тексту дисертації становить 6,5–9,0 авторських аркушів. Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Науковий керівник (керівники) здобувача готує (готують) висновок з оцінкою його роботи у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану.

Процедура перевірки на плагіат визначається Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. Виявлення радою порушення академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації) в дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові ре-

зультати дисертації, є підставою для відмови у присудженні ступеня доктора філософії без права її повторного захисту.

Основні наукові результати дисертації повинні бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. До таких наукових публікацій зараховуються: не менше однієї статті у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, з наукового напряму, за яким підготовлено дисертацію здобувача; статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві). Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого – третього квартилів (Q 1 - Q 3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій, які зараховуються відповідно до абзацу першого цього пункту.

Наукові публікації зараховуються за темою дисертації з дотриманням таких умов: обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків; опублікування статей у наукових фахових виданнях, які на дату їх опублікування внесені до переліку наукових фахових видань України, затвердженого в установленому законодавством порядку; опублікування статей у наукових періодичних виданнях інших держав з наукового напряму, за яким підготовлено дисертацію здобувача, за умови повноти викладу матеріалів дисертації, що визначається радою; опублікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання.

За темою дисертації не зараховуються наукові публікації, в яких повторюються наукові результати, опубліковані раніше в інших наукових публікаціях, що вже зараховані за темою дисертації.

13

Тематика наукових досліджень

- Теорія менеджменту га управління в соціально-економічних системах.
- Організаційно-економічний механізм, що охоплює структури, функції та методи управління підприємницькою діяльністю.
- Теорія прийняття управлінських рішень та мотивації виробничих стосунків в управлінні персоналом
- Виробничий, банківський, страховий, фінансовий, інноваційний, інформаційний менеджмент.
- Підприємницька діяльність та управління господарськими системами різних рівнів (фінансово-промислової групи, підприємства, малі та середні форми бізнесу).
- Методи подолання монополізму та створення конкурентного середовища в сфері підприємництва.
- Системи матеріально-технічного постачання, раціоналізація товарообмінних операцій, методи логістики. кваліметрії га інші.
- Організаційно-економічний механізм, методи аналізу, прогнозування.
- Організація комерційної діяльності, системи сервісу, ринку, ціноутворення. захисту споживачів . рекламної діяльності.

- Маркетинг в галузях народного господарства, міжнародний маркетинг
- Інформаційне забезпечення управління підприємницькою діяльністю.
- Моніторинг основних елементів маркетингового комплексу.
- Управління маркетинговою та логістична діяльністю підприємства;
- Управління інвестиційною та інноваційною діяльність підприємства;
- Конкурентоспроможність підприємства на внутрішньому ринку;
- Реструктуризація і санація підприємства; банкрутство та ліквідація підприємства;
- Управління виробничо-господарською діяльністю підприємства (менеджмент);
- Функції і технологія управління підприємством (менеджмент);
- Види планування: стратегічне, тактичне планування та оперативно-календарне планування, бізнес-планування;
- Контролювання, моніторинг та діагностика діяльності підприємств;
- Принципи і методи управління підприємством (менеджменту);
- Інформації та комунікації в управлінні підприємством;
- Керівництво та лідерство. Організаційна культура.
- Формування, розвиток, оцінювання, мотивація, використання, переміщення персоналу підприємства;
- Управління персоналом на підприємстві.

14

4.Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ФК1	ФК2	ФК3	ФК4	ФК5	ФК6	ФК7	ФК8	ФК9	ФК10
ОК1	+		+			+					+					
ОК2	+					+										
ОК3	+			+	+	+										
ОК4	+	+				+		+								
ОК5	+	+				+	+	+	+				+	+		+
ОК6	+		+	+	+	+					+	+			+	+
ВК1	+	+				+	+	+		+			+	+		+
ВК2	+	+				+	+	+		+			+	+		+
ВК3	+	+				+	+	+		+			+	+		+

5.Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11	ПРН12	ПРН13
ОК1	+		+	+		+		+			+		
ОК2	+	+	+								+		
ОК3	+		+		+						+		
ОК4	+	+	+						+		+		
ОК5	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+
ОК6	+	+	+		+	+					+		
ВК1	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+
ВК2	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+
ВК3	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Визначаються відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG) та статті 16 Закону України «Про вищу освіту».

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	*Принципи забезпечення якості освіти*: – відповідальність за якість вищої освіти, що надається; – забезпечення якості відповідає різноманітності систем вищої освіти, закладів вищої освіти, програм і студентів; – забезпечення якості сприяє розвитку культури якості; – забезпечення якості враховує потреби та очікування здобувачів, усіх інших стейкхолдерів та суспільства. *Процедурами забезпечення якості освіти* є: – розробка стратегії і політики в сфері якості вищої освіти; – розробка механізму формування, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; – розробка системи оцінювання знань здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників та регулярного оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному вебсайті ХНАДУ, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб, згідно з розробленими та затвердженими правилами; – організація підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; – формування необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою; – створення та функціонування інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; – оприлюднення об'єктивної неупередженої інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; – розробка політики щодо ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях здобувачів вищої освіти; інших процедур і заходів.
Моніторинг та періодичний перегляд освітньо-наукових програм	Здійснюється моніторинг і періодичний перегляд програм з метою забезпечення їх відповідності потребам студентів і суспільства. Моніторинг спрямований на безперервне вдосконалення програм. Про будь-які дії, освітніх програм заплановані або вжиті як результат перегляду, слід інформувати всі зацікавлені сторони. Регулярний моніторинг, перегляд і оновлення освітніх програм мають на меті гарантува-

	ти відповідний рівень надання освітніх послуг, а також створює сприятливе й ефективне навчальне середовище для здобувачів вищої освіти. Це передбачає оцінювання: – змісту програми в контексті останніх досліджень у сфері підприємництва, менеджменту, гарантуючи відповідність програми сучасним вимогам, потреб суспільства, що змінюються; – навчального навантаження здобувачів вищої освіти, їх досягнень і результатів завершення освітньої програми; – ефективності процедур оцінювання студентів; – очікувань, потреб і задоволеності здобувачів вищої освіти змістом та процесом навчання; – навчального середовища відповідності меті і змісту програми; – якості сервісних послуг для здобувачів вищої освіти. Програми регулярно переглядають і оновлюють, залучаючи до цього процесу здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших стейкхолдерів.
Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти	Оцінювання здобувачів вищої освіти базується на принципах студентоцентрованого навчання та передбачає наступне: – оцінювачі (експерти) ознайомлені з існуючими методами проведення тестування та екзаменування і отримують підтримку для розвитку власних навичок у цій сфері; – критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь; – оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; – процедури оцінювання здобувачів вищої освіти повинні враховувати пом'якшувальні обставини; – оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур; – наявність офіційної процедури розгляду апеляцій здобувачів вищої освіти.
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників	Система підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників розробляється у відповідності до діючої нормативної бази та будується на наступних принципах: – обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації; – прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; – моніторингу відповідності змісту програм підвищення

	кваліфікації задачам професійного діяльності; – обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; – оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації.
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	ХНАДУ забезпечує освітній процес необхідними та доступними для здобувачів вищої освіти ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснює відповідну підтримку студентів. При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються потреби різноманітного контингенту (такого як здобувачі: з досвідом, вечірньої форми навчання, працюючі, іноземні, з особливими потребами) та принципи аспірантоцентрованого навчання. Внутрішнє забезпечення якості освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а здобувачі поінформовані про їх наявність.
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	З метою управління освітніми процесами розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної кампанії, планування та організація навчального процесу; – доступ до навчальних ресурсів; – обліку та аналізу успішності здобувачів вищої освіти; – адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; – моніторинг дотримання стандартів якості; – управління знаннями та інноваційний менеджмент та ін.
Публічність інформації про освітньонаукові програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація про діяльність за спеціальністю 073 Менеджмент публікується на сайті ХНАДУ, включаючи програми для потенційних здобувачів вищої освіти, студентів, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості. Надається інформація про освітню діяльність за спеціальністю 073 Менеджмент, включаючи програми, критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цими програмами; кваліфікації; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються; прохідні бали та навчальні можливості, доступні для здобувачів тощо.
Запобігання та виявлення академічного плагіату	Система забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, сформована в ХНАДУ, базується на таких принципах: – дотримання загальноприйнятих принципів моралі;

19

	– демонстрація поваги до Конституції і законів України і дотримання їхніх норм; – повага до всіх учасників освітнього процесу незалежно від їхнього світогляду, соціального стану, релігійної та національної приналежності; – дотримання норм законодавства про авторське право; – посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; – самостійне виконання індивідуальних завдань. У випадку порушення принципів академічної доброчесності відповідні особи притягуються до відповідальності відповідно до законодавства та діючих у ХНАДУ положень та норм.

VIII. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

1. ESG – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
2. ISCED (МСКО) 2011 – http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf.
3. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 – http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf.
4. Закон «Про вищу освіту» - http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.– К. : Видавництво «Соцінформ», 2010.
6. Національна рамка кваліфікацій – http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п.
7. Перелік галузей знань і спеціальностей – http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п.
8. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – http://www.unideusto.org/tuningeu/.
9. Національний глосарій 2014 – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
10. РашкевичЮ.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf.
11. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
12. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.

Додаткові джерела:

1. 2015 р. Європейська кредитна трансферно-накопичувана система - Довідник користувача (переклад українською мовою) http://erasmusplus.org.ua/erasmus/ka3-pidtrymka-reform/natsionalna-komanda-ekspertiv-here/materiali-here.html
2. The UK Quality Code for Higher Education, Subject Benchmark Statements. - http://www.qaa.ac.uk/assuring-standards-and-quality/the-quality-code/subject-benchmark-statements